

LUND
UNIVERSITY

A study of the forcible removal of
indigenous children in Australia
committed by the Australian
government

Emily Jarl

Mänskliga rättighetsstudier
Vårterminen 2012

Handledare: Dr. Olof Beckman

Abstract

The main purpose for the undertaking of this study is to analyze the origin, reason and consequence of the human rights violations committed in Australia, how they could occur after the adoption of the Universal Declaration of Human Rights and, lastly, the reason for their survival and continuation until the early 1970's.

This study will also cast a light on the particular case concerning the removal of the aboriginal children from their families following the international law and conventions ratified by Australia, and whether the Australian government compromised certain human rights during their implementation. This thesis will draw parallels to the UN Convention on the Prevention and Punishment of Genocide, ratified by Australia in 1949, and continue to discuss the racial aspects whilst comparing this particular case with similar events that have occurred on other continents.

The concept of maternal colonialism is inherit to any discussion surrounding a nation like Australia and, coupled with a description of its history, will form a crucial part of this paper.

The conclusion is drawn in this study that the theoretical perspective of the on-going mistreatment of indigenous people in Australia today descends from the empirical actions of past governments. In this paper's analysis of past and current international laws, declarations and treaties on human rights it formulates strong evidence pointing to the fact that the Australian government compromised several humanitarian aspects in its actions, and, ultimately, committed genocide against their own indigenous people.

Innehållsförteckning

Abstract.....	1
Innehållsförteckning	2
Förkortningar.....	3
1 Inledning	4
1.1 Frågeställning.....	5
1.2 Avgränsningar.....	5
1.3 Teori.....	6
1.4 Metod.....	7
2 Bakgrundshistoria.....	8
2.1 Teorier avseende möten mellan grupper med olika etniciteter.....	11
2.2 Den dåvarande diskursen.....	13
2.3 De västerländska kvinnornas roll och betydelse för omhändertagandet	14
3 Internationella konventioner.....	16
3.1 Bristande implementering.....	18
3.2 Bringing them home.....	19
3.3 Sexuella övergrepp och brister i rättsäkerheten.....	21
3.4 Omhändertagandets begrepp och lagstiftning.....	24
3.5 Parlamentarisk ursäkt och förbättringar	26
4 Slutsats.....	28
4.1 Diskussion.....	33
5 Referenser.....	35

Förkortningar

COAG	Council of Australian Governments
HREOC	Human Rights and Equal Opportunity Commission Act
ICERD	International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination
MR	Mänskliga rättigheter
UNDRIP	UN Declaration of the Rights of Indigenous People
UDHR	Universal Declaration of Human Rights

1 Inledning

Under 1900-talet tvångsomhändertogs ungefär 100 000 barn från sina familjer i Australien, utan rättfärdigande orsaker. Syftet var att beröva dem på sitt språk, kultur och religion, men det främsta målet var att kontrollera aboriginernas reproduktion.

Under denna tidsepok fanns det en utbredd rädsla för sexuella relationer mellan olika etniciteter. Trots detta så växte den etniskt blandade populationen mellan europeiska män och ursprungskvinnor.¹ Barnen som var resultatet av dessa sexuella förbindelser kom att kallas halvblod.

Rasbiologin framträder genom så kallade stamböcker. Barnen dokumenterades och stambokfördes i olika blodslinjer enligt regeringsbeslut. Detta var inget märkvärdigt i många delar av världen. Sverige till exempel var inte tillmötesgående mot sin ursprungsbefolkning och har utfört tvångssteriliseringar, och andra övergrepp på sin befolkning. Dock är Australiens ”stolen generation” unikt i sitt slag att stjäla en hel generation barn ända fram till 1970-talet.

Australiens aboriginer ansågs inte vara lämpade som föräldrar, och deras etnicitet ansågs som ett hot mot det vita samhället. Aboriginerna ansågs sakna etik och moral. Tvångsomhändertagandet av dessa barn från spädbarnålder till unga vuxna utfördes av officiella tjänstemän utifrån regeringens beslutsfattande, lagar och praxis. Generationer har blivit drabbade av regeringens kränkningar.

Idag lever en stor del av Australiens ursprungsbefolkning i misär. Arbetslöshet, missbruksproblematik och sociala problem är en stor del av deras verklighet.

Efter många års förhandlande skapades och utformades United Nations Declaration of the Rights of Indigenous Peoples (UNDRIP) genom samarbete och demokratiska processer av representanter för Australiens aboriginer och Torres Strait Islanders och FNs generalförsamling (2007). Detta dokument skapades för att skydda, säkerhetsställa och upprätthålla ursprungsbefolkningars rättigheter på grund av att de har under en lång tid blivit nekade dessa fundamentala grundläggande rättigheter som ska gälla universellt i avseendet att man är en människa.

För att försöka förstå komplexiteten i dagens australienska samhälle till följd av diskrimineringen av dess ursprungsbefolkning och effekten av de stulna generationerna måste fakta beaktas. Att ett erkännande från en regering eller en stat oavsett om den nuvarande regeringen är oskyldig till

¹ Caine, Barbara & Sluga, Glenda, *Europas historia 1780-1920: ett genusperspektiv*, Natur och kultur, Stockholm, 2003, s, 162.

forna brott mot en grupp är essentiell för att nå någon form av försoning är vida känt och vanligen accepterat. Det faktum att Australien motsatte sig United Nations Declaration of the Rights of Indigenous Peoples (UNDRIP) fram till år 2009 är ett skrämmande bevis på fortsatt diskriminering.² Att inte erkänna historien är ett nytt övergrepp på Australiens ursprungsbefolkning, då dessa händelser har splittrat och förstört ofantligt många liv.

För att förstå händelser som skett måste historiens olika aspekter analyseras för att skapa förståelse. Detta arbete centreras kring vilka faktorer som fanns för att detta kunde genomföras fram till 1970-talet.

Otaliga övergrepp har skett i större delen av världen gentemot ursprungsbefolkningar, det unika och intressanta med fallet Australien är att det fortsatte efter skapandet av folkmordskonventionen och ratificerandet av UDHR.

1.1 Frågeställning

Skyldigheten att respektera mänskliga rättigheter innebär att staterna inte få kränka de internationella bestämmelser som staten har ratificerat, det innebär även att staten har en skyldighet att skydda personer och grupper och att staten är ansvarig för att uppfylla att de mänskliga rättigheterna upprätthålls.³ Australien har undertecknat och ratificerat åtskilliga internationella traktat och konventioner i avseende mänskliga rättigheter men ändå inte uppfyllt dessa förpliktelser utan istället har den australiensiska regeringen utfört grova kränkningar gentemot sin ursprungsbefolkning, som är i enlighet med folkmordskommissionens definition på folkmord. Utifrån dessa händelser ska frågan om vilka faktorer som har bidragit till att detta kunnat fortsätta fram till 1970-talet besvaras. Frågor som behöver besvaras och är av intresse för att svara på huvudfrågan i detta arbete besvaras i den löpande texten.

² Nettheim, Garth *Human Rights and Indigenous Reconciliation in Australia*, 10, The Flinders Journal of Law Reform, vol.10, pp, 2007, s, 137.

³ Bexell, Magdalena, *Exploring responsibility: public and private in human rights protection*, Department of Political Science, Lund University, Diss. Lund : Lunds universitet, 2005, Lund, 2005, s, 84.

1.2 Avgränsningar

Australiens ursprungsbefolkningar består av både aboriginer och Torresundöbor. Dock kommer inte Torresundöbor nämnas i en större utsträckning i denna uppsats, utan den koncentrerar sig på den del av ursprungsbefolkningen som består av aboriginer.

1.3 Teori

En stor del av detta arbete har sin utgångspunkt i en rapport vid namn *Bringing them home*. Rapporten skiljer sig från många andra statligt utformade rapporter då den lägger stor vikt vid personliga vittnesmål och personliga upplevelser från den enskilt drabbade individen. Sorg och förlust är en röd tråd genom hela rapporten. Trots antalet vittnesmål upplevs inte rapporten som ”shaming and blaming” i den bemärkelsen utan mer som ett försök till försoning genom att erkänna de gånga brott och fel som begåtts av statliga anställda, regering och även illegala aktörer. Det framgår tydligt att dagens problematik för Australiens aboriginer härrör från separationen från deras familj, kultur och samhälle. Detta illustreras genom olika tabeller som berör utbildning, anställning, hälsa och inkomst. De visar att de barn som växt upp på institutioner eller hos fosterfamiljer inte har en bättre utbildning eller inkomst utan att de facto en stor del av dem lider av olika psykologiska skador. Detta är en möjlig effekt av att förlora sin identitet under tvång. Samtidigt belyser rapporten de kvarlevandes förlust.

En intressant parentes som ej ska förglömmas är att en västerländsk definition på familj inte överensstämmer med aboriginernas definition på densamma. En aborigins familj består inte enbart av föräldrar, och släkt utan hela deras samhälle är deras familj. Detta leder till frågan om hur ett västerländskt lagsystem kan definiera vad som är bra barnomsorg utan att reflektera över olika ritualer, seder och samhällsbyggnationer i olika kulturer. Vad som upplevs vara rätt och fel skiljer sig mellan olika kulturer, religioner och länder.

Utifrån Jacobs D. Margaret vetenskapliga artikel: *Maternal Colonialism, White Women and Indigenous Child Removal in the American West and Australia 1880-1940* belyses den feministiska och den moderliga aspekten ur ett postkolonialt perspektiv avseende tvångsomhändertagandet i Australien. En mängd material finns att tillgå, dock är Jacobs artikel relevant för syftet att ge ett brett perspektiv och illustrera diskursen som var aktuell under 1900-talet. Jacobs artikel är intressant och ger en annan aspekt på västerländska kvinnors roll i

Australien. En otroligt stark västerländsk hegemoni och en tro på att vara överlägsen andra etniciteter utan ett ödmjukhet och tid att reflektera för att skapa förståelse har drabbat ursprungsbefolkningar hårt.

Olika typer av teorier kring kontakt mellan olika etniska grupper diskuteras utifrån boken *The psychology of ethnic and cultural conflict*.

Även om det finns mycket material att tillgå upplevdes en svårighet att urskilja vad som är relevant och inte upprepanande och enbart skuldbeläggande. Problematiken kring fokuseringen på individer i rapporten kan vara att aboriginerna blir objektifierade som offer och det är möjligt att rapporten hade varit mer effektiv i avseende förändringar och förbättringar i framtiden om de aktuella strukturella problemen lyfts fram. De stora klyftorna i Australiens samhälle gällande sociala och ekonomiska levnadsförhållandena mellan ursprungsbefolkningar och den övriga befolkningen grundar sig i den forna segregeringspolitiken och assimileringpolitiken.

Arbetet som sker idag för att minska klyftorna och erbjuda samma möjligheter till varje australiensk medborgare, heter *Closing the Gap*. *Closing the Gap* projektet diskuteras i slutet av denna uppsats. Övrig litteratur och artiklar som använts är av intresse för att fördjupa förståelsen och för att besvara frågeställningen genom ett bredare perspektiv.

1.4 Metod

En mängd frågor dyker upp angående detta ämne, framförallt en stor oförståelse hur detta kunde ske under så lång tid efter UDHR och folkmordskonventionen gick i kraft?

Men även hur ett västerländskt lagsystem kan definiera vad som är bra barnomsorg utan att reflektera över olika ritualer, seder, religioner och samhällsbyggnationer i olika kulturer är oförståeligt utan att sätta sig in i den tidens västerländska norm, kultur, diskurs, rasbiologi och samhällsyn.

Genom att analysera diskursen avseende aboriginer, dåtidens rasbiologi, och de västerländska kvinnornas roll och beaktat detta ur ett postkolonialt perspektiv kan en viss förståelse skapas för hur detta kunde ske. Det svarar dock inte på frågan hur det kunde ske fram till 1970-talet.

Genom att skapa förståelse kring Australiens inrikespolitik och den fortsatta konservativa politiken som envist har etsat sig fast i samhällsstrukturen fram till ganska nyligen, och beaktat övriga händelser i världen vid samma tidpunkt kan frågeställningen besvaras.

Utifrån vittnesmål och fakta utifrån rapporten *Bringing them home* var det möjligt att analysera

vilka faktiska kränkningar som begåtts.

2 Bakgrundshistoria

Innan Australien blev en kontinent som befolkades med olika etniciteter var Australien bebott av dess ursprungsbefolkningar, Aboriginer och Torresundsöbor. Innan brittiska nybyggare anlände till kontinenten skeppades dömda brottslingar till Australien som användes vid denna tidpunkt som en straffkoloni. Aboriginerna försökte göra motstånd mot de nya inkräktarna som tog deras land och spred sjukdomar och mördade deras folk.⁴

Garth Nettheim uttrycker en skillnad i briterernas intågande i Australien jämfört med andra länder de koloniserade och det han lyfter fram är att inga fördrag eller överenskommelser skrevs mellan britererna och urinvånarna i Australien. Sådana fördrag etablerade relationen mellan de olika grupperna men något sådant gjordes inte i Australien trots att Cook (1768) hade fått instruktioner att söka medgivande från urinvånarna.⁵

Som i de flesta andra liknande historiska koloniseringar är motståndet från en ursprungsbefolkning inget hot mot en industrialiserad form av krigsföring som européerna hade tillgång till och kunskap om.

Det som utspelade sig uttrycker författarna av *The psychology of ethnic and cultural conflict* som ett folkmord på grund av tävlingen om land och kontroll.⁶ Detta påstående är något av ett endimensionellt perspektiv för att beskriva dessa historiska händelser.

Rapporten *Bringing them home* lyfter fram bakomliggande orsaker som att europeiska värderingar och arbetsmoral skulle implementeras i ursprungsbefolkningen så de kunde anställas och arbeta för brittiska nybyggare.⁷ Även drag av den ”vite mannens börda” återfinns i diskursen i avseende att aboriginerna var socialt och kulturellt depraverade och att de inte kunde förmå sig själva att förbättra sin livssituation utan en europeisk modell.

⁴ Q. Yang Philip, Power Stephanie, Takaku Seiji, Posas Luis. Kapitel 5, Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), *The psychology of ethnic and cultural conflict*, Praeger, Westport, Conn., 2004, s.98.

⁵ Nettheim, Garth, *Human Rights and Indigenous Peoples*, *Cosmopolitan Civil Societies Journal*, Vol.1, No.2, 2009.

⁶ Q. Yang Philip, Power Stephanie, Takaku Seiji, Posas Luis. Kapitel 5, Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), *The psychology of ethnic and cultural conflict*, Praeger, Westport, Conn., 2004, s. 98.

⁷ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home: Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families*. (Sydney, AUS, 1997), s. 22.

Girighet och kontroll har präglat all kolonisering men som tidigare nämnt har även den västerländska hegemonin haft en betydande roll. Okunskap och rädsla för det okända resulterar i fördomar och marginalisering av människor som i sin tur gör det möjligt att åtskilja ”dem från oss”. När människor blir avhumaniserade och betraktas som djur är folkmord och förföljelse ett möjligt händelseförlopp. Bruce Pascoe menar att det var precis detta som skedde, briterna såg inte ursprungsbefolkningen som människor utan som djur, och detta i sin tur kunde rättfärdiga deras handlingar.⁸ Det vill säga att även om girighet och kontroll var en av anledningarna till förföljelsen av aboriginer gjorde dessa andra aspekter detta möjligt.

Rapporten lyfter fram hur systemet förändrades efter uppmärksammade missförhållanden och kriminella handlingar gentemot urbefolkningen infördes ett protektorat system vars ena mål var att utbilda den yngre delen av ursprungsbefolkningen men även att ursprungsbefolkningen skulle etablera självförsörjande jordbruks samhällen och därmed inte vara ett problem för nybyggarna eller att de gjorde anspråk på den mark kolonistörerna ansåg sig berättigade till (terra nullius). Dessa samhällen skulle byggas utifrån en brittisk modell på platser som officiella tjänstemän valde ut för urinvånarna.⁹

I dessa samhällen utsågs en så kallad beskyddare för aboriginernas barn, denna utvalde tog alltså över föräldrarnas rättigheter och hade full rätt enligt det rådande protektor lagstiftningen att utöva denna makt så som denne anser vara rätt.¹⁰ Denna beskyddare var även ansvarig för urinvånarnas tillstånd. Ofta var dessa utvalda beskyddare poliser till yrket.

Även när kontroll över land och människor var etablerad fortsatte diskrimineringen av de överlevande aboriginerna.

Det nämns i *The psychology of ethnic and cultural conflict* att det inte enbart var ursprungsbefolkningarna som mötte fientlighet och diskriminering utan icke européer var även utsatta för en stark diskriminering. Den förföljelse som nämns här gentemot aboriginer utvecklades i en annan riktning under 1900-talet. Intresset för rasbiologi tog mer utrymme inom den offentliga sektorn i Australien och en etnisk policy (Immigration Restriction Act 1901) utformades och blev en del av rättssystemet år 1901 för att kontrollera immigrationen.¹¹ Denna

⁸ Bruce Pascoe är en författare med rötter i Bunurong stammen uttalar sig i en dokumentär om briternas kolonisering och de händelser som skedde gentemot urbefolkningen. Dokumentären finns på följande adress: http://www.youtube.com/watch?v=VcslF8yQ1Tg&feature=watch_response_rev

⁹ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families. (Sydney, AUS, 1997), s, 23.

¹⁰ Ibid, s, 23.

¹¹ <http://www.immi.gov.au/media/fact-sheets/08abolition.htm>. Hämtad 2012-04-18. Australian Government Department of Immigration and Citizenship hemsida, på ovanstående adress återfinns faktablad 8 som beskriver dåtidens politik och historia.

policy kallades White Australia policy och innebar enkelt beskrivt att regeringen kunde neka icke européer inträde i landet och ge briter en positiv särbehandling.

De problem som uppstod var att vid denna tidpunkt fanns det en stor andel blandning mellan etniciteterna europé och aborigin, dessa kallades halvkaster. Staten ansåg att detta var ett bekymmer på grund av att dessa individer inte hörde hemma i ursprungsbefolkningarnas isolerade samhällen men inte heller i de vita europeiska samhällena. Genom att förflytta ”halvkasterna” och de barnen med ljusare hudfärg från sina familjer till vita familjer ville man enligt *Bringing them home* rapporten successivt interagera och avla ut aboriginerna.¹²

Under årens lopp monterades dessa lagar succesivt ned och en friare invandring tilläts. Lagarna förändrades och förbättrades ur ett diskrimineringsperspektiv dock väldigt sent (år 1973) och en rimlig slutsats av detta faktum kan vara att grunderna i Australiens samhällsstruktur är till stor del baserad på åtskillnad, rasism och diskriminering.¹³

Detta drabbade inte enbart aboriginerna men det illustrerar hur det etniska klimatet avseende mångkulturism var i Australien under denna tidsperiod.

Förbättringar skedde alltså, men under åren av förbättring av de nationella lagarna för australienska medborgare och immigranter så försämrades mycket för urbefolkningen som ännu inte blivit berättigade medborgarskap (aboriginer blev berättigade medborgarskap och rösträtt 1967).¹⁴ Diskrimineringen och kränkningarna fortsatte systematiskt och tog nya former.

Mellan 1940-1970 omhändertogs ungefär 100 000 barn från sina föräldrar och familjer och placerades ut i vita adoptivfamiljer, statliga institutioner och missionshem. Detta godtyckliga maktmissbruk som användes av officiella tjänstemän för rättfärdiga omhändertagandet av deras barn utan grunder är det grävsta brottet som kan definieras och tolkas som ett folkmord under artikel 2: d i folkmordskonventionen. Det var ett effektivt sätt att förrinta en kultur, ett samhälle, språk och ofantligt många liv. Aboriginernas barn som omhändertogs av staten kallas ”the stolen generation”.

¹² Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home: Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families.* (Sydney, AUS, 1997), s, 24.

¹³ <http://www.immi.gov.au/media/fact-sheets/08abolition.htm> . Hämtad 2012-04-18. Australian Government Department of Immigration and Citizenship hemsida, på ovanstående adress återfinns faktablad 8 som beskriver Australiens politik och historia.

¹⁴ <http://www.gp.se/nyheter/varlden/1.194613-aboriginer-kraver-ursakt> Artikel skriven Helena Davidsson och senast uppdaterad 22 september 2009. Artikeln behandlar Bruce Trevorrow-fallet, en aborigin som tvångsomhändertogs 1957 och var ett av de första fallen som vann i rätten. Artikeln beskriver fakta varav författaren har angivit Utrikespolitiska institutet som sin källa.

Utifrån Australiens lagar gällande etnicitet kan detta tolkas som en del av en rasbiologisk agenda att avla ut aboriginerna genom att stjäla deras barn och placera dem i vita familjer. Dessa teorier ska vi återkomma till.

2.1 Teorier avseende möten mellan grupper med olika etniciteter

H. D Forbes beskriver olika teorier avseende kontakt mellan olika grupper, den ena hypotesen om kontakt visar på desto mer personlig kontakt desto mindre våld och diskriminering.¹⁵

Detta kan upplevas relativt uppenbart för de flesta människor. Vid personlig kontakt skapas band mellan människor som inte tar hänsyn till fördomar och trångsynthet vid kontinuerlig kontakt (detta avses gälla under normala förhållanden, gäller möjligtvis inte extremister av olika slag).

Vid ett första möte mellan två människor har dessa båda personerna oftast en egen bild av den andre personen, detta sker automatiskt och är inget som behöver ske medvetet, men genom klädsel, hållning, utseende, och sociala färdigheter bedömer människor varandra och placerar personer i olika fack och ger dem olika identiteter. Trots detta kan denna första antagna uppfattning givetvis förändras, detta ofta genom personlig kontakt, då den bevisar att en första uppfattning som grundar sig i samhällets normer inte behöver vara korrekt. Men fungerar denna hypotes eller teori i verkligheten? För att knyta denna teori till ämnet denna uppsats behandlar, har verkligheten inte följt denna teori. Personlig kontakt mellan urinvånare och australiensare var inget önskvärt och var inte något som skapade förbättringar för aboriginerna eller relationen mellan grupperna. Det var barn från sådana möten som kom att kallas halvblod och ansågs mindre värda. Kontakt mellan ursprungsbefolkningen och immigranterna var inte möten på en lika-nivå. De grundade sig i en västerländsk hegemoni och diskriminering av aboriginerna. Utifrån detta kan teorin om att personlig kontakt minskar våld och diskriminering ifrågasättas då vi kan se på teorin utifrån ett historiskt perspektiv där kontakt mellan olika etniska grupper inte har främjat acceptans och tolerans gentemot varandra. Exempel som H. D Forbes tar upp är konflikter mellan grannländer som Indien och Pakistan, han nämner även områden med utbredd diskriminering som inte bevisar att desto mer kontakt desto mindre våld. Snarare motsatsen. I en grupp med färre människor som inte utvecklat en gemensam syndabock är denna teori mer applicerbar, men om ett samhälle är grundat utifrån diskriminering, rasism, och olika-behandling kan historien visa oss att denna teori inte fungerat ur ett historiskt perspektiv.

¹⁵ H.D Forbes, kap 4, Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), *The psychology of ethnic and cultural conflict*, Praeger, Westport, Conn., 2004, s. 69.

H. D Forbes uttrycker sig som följande: ”More contact and more violence”.¹⁶ Vidare uttrycker Forbes vikten av situationen för kontakten mellan två grupper. Situationen i sig kan bestämma hur kontakten utformar sig, om den minskar fördomar, ökar tolerans och acceptans eller om den ökar fördomar och fientlighet.¹⁷ Exemplet som tas upp i boken gäller etniska relationer i den amerikanska södern där mycket kontakt mellan vita och färgade har skett men den rådande situationen för kontakten har varit grundade i ojämlikhet, fördomar och diskriminering.¹⁸ Om grupperna istället hade haft ett gemensamt mål att arbeta mot tillsammans hade det kunnat öka tolerans och skapat vänskapliga band mellan de olika etniciteterna.

Denna teori känns då något naiv och svår att använda i avseende ursprungsbefolkningar. Det är svårt att se ett annat händelseförlopp utifrån denna kontakt teori för Australiens ursprungsbefolkning då aboriginernas kultur, religion och samhällen inte var något nybyggarna eller 1900-talets människor såg som något åtråvärt, snarare tvärtom, likaså för indianerna och många andra urbefolkningar.

Författarna nämner några olika faktorer som enligt dem kan orsaka en etnisk konflikt avseende exempelvis immigration. Otillräckliga resurser är en av dessa faktorer, alltså tävlan mellan grupper för något som båda grupper vill ha eller behöver som inte räcker till alla. Detta scenario kan skapa stora konflikter. En annan grund för konflikt är ojämna fördelning av resurser och en orättvis fördelning av makt mellan grupper. Regeringar som aktivt favoriserar den dominanta gruppen i samhället och representerar deras intresse. Den dominanta gruppen i sin tur utnyttjar systemet för att få fördelar och sin vilja igenom och vanligtvis diskriminerar den dominanta gruppen en minoritet för att ha en syndabock.¹⁹ Här tillhör den dominanta gruppen en etnicitet och minoriteten en annan etnicitet.

Två herrar som förtydligar detta och kommer med kraftfull kritik eller åtminstone synpunkter på staters roll i sådana sammanhang är Michael Omi och Howard Winant. Deras forskning är avsedd för USA, oavsett så sker etniska konflikter mellan grupper över hela världen därför kan detta påstående även appliceras på Australiens regering.

¹⁶ H.D Forbes, kap 4, Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), *The psychology of ethnic and cultural conflict*, Praeger, Westport, Conn., 2004, s, 69.

¹⁷ H.D Forbes, kap 4, Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), *The psychology of ethnic and cultural conflict*, Praeger, Westport, Conn., 2004, s, 74.

¹⁸ H.D Forbes, kap 4, Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), *The psychology of ethnic and cultural conflict*, Praeger, Westport, Conn., 2004, s, 74.

¹⁹ Q. Yang Philip, Power Stephanie, Takaku Seiji, Posas Luis. kap 5, Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), *The psychology of ethnic and cultural conflict*, Praeger, Westport, Conn., 2004, s,91.

”The state is inherently racial. Far from intervening in racial conflicts, the state is itself increasingly the preeminent site of racial conflict.”²⁰

Från detta citat kan paralleller dras till den australienska regeringens ojämlika och diskriminerande politik och lagföring och statens ansvar att förebygga istället för att underbygga diskriminering.

Den sista av faktorerna som har betydelse för denna uppsats som nämns är svårigheten med grupperns olika språk, religioner och kulturer. Läger man ihop dessa olika faktorer i Australiens fall, alltså en regering som favoriserar den grupp som anses vara överlägsen en annan, ojämlika lagar och ojämlik maktfördelning, kulturella, religiösa och språkliga skillnader med en dominant grupp som gör anspråk på urbefolkningens mark, är verkligheten ganska tydligt illustrerad.

Reflektion över dessa olika teorier lämnar olika tankegångar. Situationen för kontakt mellan olika etniska grupper är givetvis avgörande, men problematiken är hur vi når jämlikhet, tolerans och acceptans inför sådana möten grupper emellan. Det är den bärande frågan som ligger i mänskliga rättigheters främsta rum, att nå universell jämlikhet.

Utifrån dessa teorier kan en slutsats dras, och det är att ansvaret för social rättvisa ligger hos stater och regeringar något som Australien misslyckats med. Författarna i den tidigare nämnda litteraturen uttrycker sig på följande sätt ”det kommer inte finnas etnisk fred förrän det finns etnisk rättvisa”.²¹

2.2 Den dåvarande diskursen

Som tidigare nämnt var rasbiologi ett ämne som genomsyrade det australienska samhället och som låg till grund för de lagar och bestämmelser som präglade 1900-talets människorättsbrott gentemot Australiens ursprungsbefolkning.

Men vilken sorts retorik användas för att rättfärdiga det?

Diskursen och retoriken för den gällande tiden upplevs idag som ofantligt kränkande och visar brist på empati, jämlikhet och en förskräcklig kategorisering av människor. Däremot visar den dåvarande retoriken och diskursen hur samhällets paradigm i avseende biologisk ras förhöll sig. Närmaste liknelsen är avel inom djurriket. Stamböcker och korsade blodslinjer var vardagliga

²⁰ Omi, Michael, Winant, Howard, *Racial formation in the United States from the 1960s to the 1990s*, andra upplagan, New York, Routledge, 1994, s, 82.

²¹ Q. Yang Philip, Power Stephanie, Takaku Seiji, Posas Luis, kapitel 5, Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), *The psychology of ethnic and cultural conflict*, Praeger, Westport, Conn., 2004, s, 91.

samtalsämnen och problematiken med ökade halvblod löstes genom att omplacera spädbarn av blandad härkomst i vita familjer för att helt enkelt avla ut deras härstamning.

Målet var att den svarta rasen skulle dö ut med tiden och detta var ett långsiktigt projekt. Drag av darwinism kan återfinnas i retoriken kring raser, liknelser mellan den starkaste överlever och aboriginer som en döende ras som ska utrotas med tiden. En jämförelse med andra koloniserade länder är svår att finna då detta avelsprogram Australien hade som målsättning inte kan återfinnas i andra länder som koloniserades.

Mr. Neville var en av de utvalda beskyddarna för aboriginer, som kallades chief protector. Med brist på en mer korrekt översättning på chief protector tar jag mig friheten att använda ett mer passande adjektiv för att beskriva dennes yrke som inte faller under definitionen beskyddare utan snarare en fångvaktare med narcissistiska drag driven av en rasbiologisk agenda skapad av samhället och dess regering. En liknelse kan göras mellan de ansvariga nazister som urskilde vilken individ som skulle skickas till gaskammaren i Auschwitz och vem som fick leva, separera döttrar från mödrar och vice versa. Denna jämförelse kan tyckas vara något i överkant, men är inte den enda skillnaden tillvägagångssättet?

Målet och syftet var detsamma så egentligen kan jämförelsen inte förkastas som en extrem och irrationell liknelse. Åter till Mr. Neville som hade en teori om att inom hundra år skulle den svarta rasen vara utrotad, och att svarta individer skulle hållas åtskilda från vita och att halvkaster skulle absorberas av den vita befolkningen.²² Han uttryckte även att en renrasig aborigin inte förökade sig lika effektivt som en halvkast och därmed skulle rasen utrotas fortare.

Idag är det (förhoppningsvis) enbart extremister av olika slag som kan använda sådan retorik, idag är sådan retorik i Sverige straffbart och hamnar troligtvis under hets mot folkgrupp. Men under denna tid uttalas dessa åsikter och teorier av en man i en hög officiell tjänstemans position.

2.3 De västerländska kvinnornas roll och betydelse för omhändertagandet

Tvångsomhändertagandet beskrivits i detta arbete genom olika perspektiv, utifrån lagar och praxis, psykologiska effekter har nämnts, och olika jämförelser och rasideologier har beaktats. Ett av de mest intressanta perspektiven är dock de västerländska kvinnornas roll eller delaktighet i det som utspelade sig.

²² Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families. (Sydney, AUS, 1997), s, 24.

För att analysera detta perspektiv utgår en del fakta utifrån Margaret D. Jacobs artikel *Maternal Colonialism: White Women and Indigenous Child Removal in the American West and Australia 1880-1930*.

Jacobs gör en intressant jämförelse mellan Amerika och Australien under samma tidsepok. Detta är ingen aspekt som kommer ta stor del i denna text men är av intresse för att öka förståelsen av det feministiska koloniala tankesättet under denna tid och svarar på frågan om det finns en historisk betingad slentrian kring behandlingen av ursprungsfolk?

Jacobs anser att de båda kontinenterna agerar på liknande sätt utan att ha någon aktiv diskurs sinsemellan angående deras problematik i avseende ländernas ursprungsbefolkningar.

Gemensamt för länderna är att det är nybyggare som anländer och tävlingen om mark och land är det mest framstående i början på övertagandet av ursprungsbefolkningarnas naturtillgångar och land.

Därefter följer en vilja att förändra eller snarare eliminera kultur, seder och det som tillhör ursprungsfolkets levnadsätt. Här återkommer den västerländska hegemonin och västerländska normer. Tanken att det idag finns kulturer som upplever mänskliga rättigheter som ett västerländskt påhitt som kränker deras kultur och seder är intressant om vi som förespråkar dem bortser från vår västerländska norm i avseende vad som är ett värdigt liv, enda sättet att göra det är antagligen att beakta Rawls "veil of ignorance" men då måste även förespråkarna för dessa kulturer beakta detsamma.²³ Utifrån det perspektivet borde de grundläggande mänskliga rättigheterna överensstämja med de flesta individers minimala krav och därmed försäkring för ett värdigt liv oavsett vilken kultur eller land man föds in i.

Oavsett kan det möjligtvis vara så att de kränkningar som skedde i Australien var produkten av den tidens normer och det västerländska synsättet på familj och vad som var normativt eller ej. Jacobs beskriver de olika problemen som uppstod i Amerika och Australien, ofta var det de våldsamma mötena mellan indianer och nybyggare som härrörde från icke respekterade markgränser, i Australien var det regeringens misslyckande att förhindra sexuell kontakt mellan europeiska män och aborigin kvinnor som resulterade i så kallade halvkaster och detta blev en etniskt nationell olägenhet. Etnicitet frågan var specifikt för Australien.

²³ Freeman, Samuel, "*Original Position*", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, Spring 2012 Edition, Edward N. Zalta (ed.) Finns på adress: <http://plato.stanford.edu/archives/spr2012/entries/original-position/> under rubrik 3, Veil of ignorance, en artikel som analyserar John Rawls teorier.

Artikeln framhåller att Amerikas tvångsförflyttande av dess ursprungsbefolknings barn till internat skolor och Australiens tvångsplacerande av ursprungsbarn i vita familjer och statliga institutioner hade sitt syfte i att kontrollera sina ursprungsbefolkningar.

Vid denna tidpunkt hade europeiska kvinnor kämpat för sina rättigheter för att få delta i den politiska och offentliga sfären och för att inte vara begränsade till hemmet och underordnade männen. Denna utveckling gick sakta och ofta två steg fram och tre steg tillbaka. Däremot hade kvinnor som flyttade till kolonial länder en möjlighet att göra sin röst hörd genom att använda moderskapet som vapen, eller snarare som ett verktyg.²⁴

Maternalism är det beskrivande ordet och är bäst uttryckt i engelsk form. Genom skapandet av olika föreningar som den australienska föreningen Women Non-Party Association, den amerikanska motsvarigheten var Womens National Indian Association.²⁵ Genom dessa och liknande föreningar fick kvinnorna mer inflytande över aboriginerna. Värderingar som lyftes fram av sådana kvinnor var givetvis av moderlig natur, kvinnor och barn av aboriginisk härkomst skulle hjälpas ur det förtryck de levde under. Genom utbildning skulle barnen lära sig hur ett samhälle fungerade och vilka värderingar som var rätt. Att civiliseringen måste börja i hemmet var en återkommande slogan för dessa olika föreningar.²⁶

En av de mer framstående australienska kvinnorna som förespråkade tvångsomhändertagandet av aboriginernas barn var Dorothea Rueford. Rueford uttalade att tvångsomhändertagandet var det enda sättet för halvkasterna att nå försoning och att detta var det enda hoppet för dessa barn.²⁷ Med moderskapet som första prioritering kan det tyckas vara häpnadsväckande att dessa kvinnor inte förstod den skada och lidandet kvinnorna utsattes för och även barnen och familjen. Rueford menade att detta enbart skulle drabba en generation.

En annan aspekt som användes av de västerländska kvinnorna för att rättfärdiga förflyttningen av aboriginernas barn var synen på sexualitet i ursprungsbefolkningarnas samhällen.

Ursprungskvinnorna anklagades för att vara promiskuösa och sakna moral. Detta var ännu en

²⁴ Caine, Barbara & Sluga, Glenda, *Europas historia 1780-1920: ett genusperspektiv*, Natur och kultur, Stockholm, 2003, s, 162.

²⁵ Jacobs D. Margaret, *Maternal Colonialism: White Women and Indigenous Child Removal in the American West and Australia 1880-1940*, Vol 36, NO.4. Publicerad av Western Historical Quarterly, Utah State University, 2005. s, 461.

²⁶ Jacobs D. Margaret, *Maternal Colonialism: White Women and Indigenous Child Removal in the American West and Australia 1880-1940*, Vol 36, NO.4. Publicerad av Western Historical Quarterly, Utah State University, 2005. s, 462.

²⁷ Jacobs D. Margaret, *Maternal Colonialism: White Women and Indigenous Child Removal in the American West and Australia 1880-1940*, Vol 36, NO.4. Publicerad av Western Historical Quarterly, Utah State University, 2005, s, 462.

anledning att de inte var lämpade för moderskap, men det uttrycks även en oro för de unga flickor som lovades bort i väldigt ung ålder till betydligt äldre män.²⁸

3. Internationella konventioner

Australien har undertecknat och ratificerat åtskilliga internationella traktat och konventioner i avseende mänskliga rättigheter men misslyckats i implementeringen. Detta leder till frågan vilka faktiska kränkningar av rättigheter har skett utifrån de internationella konventioner och traktat Australien undertecknat och ratificerat?

Barnkonventionen antogs 20 november 1989 av FN:s generalförsamling. För de länder som undertecknat och ratificerat konventionen är den juridiskt bindande.²⁹ Australien har ratificerat konventionen. Då barnkonventionen inte existerade under den tid Australiens regering utförde omhändertagandet av ungefär 100,000 barn kan de inte klandras juridiskt, utan Australiens nationella lagar måste beaktas. Oavsett är det intressant att överblicka vilka artiklar i konventionen Australien faktiskt kränkt. Och även om det enligt barnkonventionen finns några verkliga motiv till att tvångsförflytta barn?

Australien har kränkt ett antal av artiklarna i barnkonventionen. I artikel 2 framgår det att inget barn får bli sämre behandlat på grunder som etnicitet, religion, språk eller föräldrarnas hudfärg. Alltså principen om icke-diskriminering. Vidare säger artikel 8 att bistånd och skydd ska ges till ett barn som berövats en del eller hela sin identitet.³⁰ Även här har en uppenbar kränkning skett. Artikel 9 visar betydelsen av tillämplig lag och lämpliga förfaranden för att ett barn ska skiljas från sina föräldrar och framhåller att ett sådant beslut inte ska tas om det inte finns orsaker som gör detta nödvändigt för barnets bästa. Ett sådant beslut kan vara nödvändigt i särskilda fall till exempel vid övergrepp eller liknande.³¹

Då uppenbara fall av omhändertagande av barn i Australien har skett utan rättslig prövning och grunder har även här skett en kränkning.

²⁸ Jacobs D. Margaret, *Maternal Colonialism: White Women and Indigenous Child Removal in the American West and Australia 1880-1940*, Vol 36, NO.4. Publicerad av Western Historical Quarterly, Utah State University, 2005, s, 463.

²⁹ Brownlie, Ian. & Goodwin-Gill, Guy S. (red.), *Brownlie's documents on human rights*, 6th ed., Oxford University Press, Oxford, 2010, s,458.

³⁰ Convention on the Rights of the Child, 20 november 1989, 1577 U.N.T.S. 3.

³¹ Brownlie, Ian. & Goodwin-Gill, Guy S. (red.), *Brownlie's documents on human rights*, 6th ed., Oxford University Press, Oxford, 2010, s, 461.

Nästa konvention som är av vikt är Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide som Australien ratificerade 8 juli 1949.³² För att inte gå händelserna i förväg måste frågan om vad som definieras som folkmord utifrån konventionens stadga besvaras. Artikel 2 i konventionen tydliggör svaret på vad som definieras som folkmord och det är uppsåtet att förinta eller förstöra en hel eller en del av en nationell, etnisk, eller religiös grupp genom olika metoder. Frågan som måste beaktas i det gällande fallet är givetvis om uppsåtet fanns att förinta gruppen i sig? Fanns det inget sådant uppsåt kan ej heller den dåvarande regeringen vara skyldig till folkmord, i andra fall hade brott mot mänskligheten kunnat beaktas då det har ett bredare perspektiv men då faller det inte under stadgans definition avseende folkmord. Svårigheten är att finna information om syftet med omhändertagandet av dessa barn. Var det ett rasbiologiskt experiment eller den västerländska hegemonin som i sin enfald trodde sig göra något gott, eller var det ett beräknande försök till att eliminera aboriginernas möjlighet till överlevnad för dess kultur, språk och seder?

Folkmordskonventionen definierar vilka handlingar som faller under definitionen avseende folkmord. Utifrån artikel två framgår det tydligt att om födselar förhindras inom en grupp eller om barn tvångsförflyttas från en grupp till en annan definieras det som folkmord.³³

Ur ett mänskligt rättighetsperspektiv är det uppenbart att Australien har gjort sig skyldiga till kränkningar av artikel två på grund av de rasbiologiska orsakerna som låg bakom försöken att kontrollera urinvånarnas reproduktion.

Även rapporten Bringing them home hävdar att Australiens stulna generationer kan klassificeras som ett folkmord.³⁴

Därmed är det uppenbart att Australien kränkt ett stort antal av de mänskliga rättighetsbestämmelserna som återfinns i denna konvention som de åtagit sig att upprätthålla. Aningen ironiskt är det att ordförande i FN:s generalförsamling 1948 och som medverkade i skapandet av deklarationen om universella mänskliga rättigheter var den australienska juristen Herbert Vere Evatt.³⁵ Australiens har även ratificerat ICCPR och ICERD och det betyder alltså

³² http://treaties.un.org/Pages/ShowMTDSGDetails.aspx?src=UNTSOnline&tabid=2&mtdsg_no=IV-1&chapter=4&lang=en#Participants UN Treaty Collections hemsida där information om länders status i avseende internationella traktat och konventioner återfinns.

³³ Cassese, Antonio, *International criminal law*, 2. ed., Oxford University Press, Oxford, 2008, s, 134.

³⁴ <http://udweb01.episerverhosting.com/SelectImageX/59254/Australiensurinvanare.pdf> FN- rapport om Australiens urinvånare med syftet att utröna om Australien uppfyller sina internationella åtaganden i avseende mänskliga rättigheter, Mnr CANB/2010-04-12.

³⁵ http://www.hreoc.gov.au/human_rights/UDHR/Australia_UDHR.html Australian Human Rights Commission hemsida där fakta finns angående Australiens roll i skapandet av mänskliga rättigheter.

att internationell rätt ska tillämpas och att bestämmelserna i traktaten ska upprätthållas och respekteras.³⁶ International Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination är av betydelse för implementeringen av rättigheter då det framgår tydligt att konventionen förkastar all form av diskriminering baserat på etnicitet och framhåller att inget rättfärdigande finns för etnisk diskriminering.³⁷

Det är essentiellt att dessa rättigheter implementeras i ett samhälle och upprätthålls för att skydda individer eller grupper för diskriminering på grund av etnicitet eller grupptillhörighet.³⁸

Följdaktningen har de internationella traktaten och konventionerna undertecknats och ratificeras av Australien. Frågan är varför Australien inte lyckats med att implementera dessa i deras nationella lag?

3.1 Bristande implementering

Australiens brist på mänskliga rättigheter i de nationella lagarna i avseende ursprungsbefolkningar men även en generell avsaknad av rättigheter har resulterat i en bild av Australien som en kontinent som fattas rättigheter.³⁹ Australiens oförmåga eller ovilja att implementera mänskliga rättigheter i sin nationella lag är uppenbar, tydligt kan detta uppmärksammas under 1990-talet och under 2000-talet då det gjordes internationella försök att använda folkmordskommissionens definition på folkmord och därmed påvisa och ge de handlingar regeringen utförde i avseende stolen generations folkmordsdefinition som förnekades av regeringen.⁴⁰

Sylvia Arzey och Luke McNamara, författare till *Invoking International Human Rights Law in a "Rights-Free Zone"* uttrycker att Australiens rättsystem inte är grundat på de normer som mänskliga rättigheter förespråkar utan menar att det är svårt att få sina rättigheter tillgodosedda

³⁶ International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, Adopted and opened for signature and ratification by General Assembly resolution 2106.

³⁷ Brownlie, Ian. & Goodwin-Gill, Guy S. (red.), *Brownlie's documents on human rights*, 6th ed., Oxford University Press, Oxford, 2010, s, 360.

³⁸ Sylvia Arzey, Luke McNamara, *Invoking International Human Rights Law in a "Rights-Free Zone": Indigenous Justice Campaigns in Australia*. Human Rights Quarterly, Volume 33, Number 3, August 2011, pp. 733-766, Published by The Johns Hopkins University Press, DOI: 10.1353/hrq.2011.0036, s, 741.

³⁹ Sylvia Arzey, Luke McNamara, *Invoking International Human Rights Law in a "Rights-Free Zone": Indigenous Justice Campaigns in Australia*. Human Rights Quarterly, Volume 33, Number 3, August 2011, pp. 733-766, Published by The Johns Hopkins University Press, DOI: 10.1353/hrq.2011.0036, s, 739.

⁴⁰ Sylvia Arzey, Luke McNamara, *Invoking International Human Rights Law in a "Rights-Free Zone": Indigenous Justice Campaigns in Australia*. Human Rights Quarterly, Volume 33, Number 3, August 2011, pp. 733-766, Published by The Johns Hopkins University Press, DOI: 10.1353/hrq.2011.0036, s, 733.

och för att detta ska ske måste detta formuleras utifrån de existerande rättighetsprinciperna och lagstadgan.⁴¹

3.2 Bringing them home

Rapporten publicerades i april 1997 och är resultatet av en undersökning utförd av Human Rights and Equal Opportunity Commission Report i avseende Australiens stulna generationer.

Rapporten har för syfte att vara ett instrument för att nå försoning och för att få tidigare händelser erkända ur ett MR perspektiv. Vikten av erkännande för försoning och läkning är ett återkommande mantra i rapporten och dagens situation för aboriginerna är enligt rapporten en direkt effekt av de tidigare lagar och bestämmelser som format fientlighet gentemot ursprungsbefolkningen och permanent skadat aboriginernas lika möjligheter.

Dagens aboriginer har generellt en sämre levnadsstandard i avseende tillhöra en ursprungsbefolkning mot att vara en vit australiensare. Även om rapporten inte har för avsikt att skuldbelägga, likaväl att denna uppsats inte har syftet att skuldbelägga utan snarare analysera vad som har varit och är idag, är det uppenbart att det finns svårigheter att inte hamna i ett kritiserande perspektiv i båda dessa avhandlingar.

Rapporten har några mindre vanliga inslag och ett av dessa är mängden vittnesmål och personliga berättelser från aboriginer som togs från sina familjer under denna tid. Problematiken med dessa vittnesmål är enligt Dr Jane McKendrick, läkare på viktorienska Aboriginal Mental Health Network att många av offren får återuppleva traumatiska minnen som varit förträngda, detta kan då leda till psykisk ohälsa som tyvärr är relativt vanligt förekommande hos de individer som drabbades av statens lagar, riktlinjer och handlingar under denna tid.⁴²

Rapporten är relativt omfattande på sina drygt 700 sidor och innehåller som nämnt vittnesmål, men även rekommendationer, olika fakta om aboriginernas situation idag, tabeller över inkomster, utbildning och andra fakta. För att fokusera på en del av rapporten kommer

⁴¹ Sylvia Arzey, Luke McNamara, *Invoking International Human Rights Law in a "Rights-Free Zone": Indigenous Justice Campaigns in Australia*. Human Rights Quarterly, Volume 33, Number 3, August 2011, pp. 733-766, Published by The Johns Hopkins University Press, DOI: 10.1353/hrq.2011.0036, s, 743.

⁴² För att få en korrekt sidhänvisning avges sidvisningen som anges när rapporten laddas ner som en pdf-fil. Detta är refererat på samma sätt i hela arbetet.

Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families. (Sydney, AUS, 1997), s, 16.

rekommendationerna vara den del som analyseras och beaktas på ett djupare plan i detta arbete. Andra intressanta delar av rapporten som är av vikt för frågeställningen beaktas i mindre skala.

Rekommendationerna i rapporten är ganska breda och innehåller en del intressanta förslag. Målet med kompensation som nämns i rapporten definieras i ett reparerande syfte. Denna ”reparation” skall bestå av Theo van Bovens principer. Dessa är: erkännande och ursäkt, garantier mot ett upprepanande, åtgärder för återlämnade, åtgärder för rehabilitering och slutligen ekonomisk kompensation.⁴³ Detta riktar sig till de som blivit drabbade av tvångsomhändertagandet, det vill säga barnen som omhändertogs, familjemedlemmar, samhällen som drabbades av kulturella förluster på grund av tvångsomhändertagandet, likaväl ättlingarna till de tvångsförflyttade barnen som förlorat bandet till sina familjer, samhällen, kultur och språk men även deras rätt till deras traditionella land.⁴⁴

Rekommendationerna i rapporten består av olika områden för kompensation, förlåtande, erkännande och utbildning. Barn som tvångsförflyttades utanför Australiens gränser ska få hjälp att återvända hem och om de så vill ska de erbjudas utbildning i sina egna språk och kulturer. En annan del i rekommendationerna är inriktade på att alla parter som hade en del av tvångsomhändertagandet av urbefolkningens barn erkänner sin skuld. Även att staten ska bistå ekonomiskt för att stödja utbildningscenter för urbefolkningarnas språk ska främjas och att inom skolundervisning ska denna del av Australiens historia och effekterna av de stulna generationerna vara en del av läroplanen. Den ekonomiska kompensation som beaktas gäller för de som blivit drabbade av något eller flera av de kränkningar som följer; etnisk diskriminering, godtyckligt frångående av frihet, smärta och lidande, övergrepp, förlorandet av kulturella rättigheter och mark, ekonomiska förluster, utnyttjande av arbetskraft och slutligen förlorandet av möjligheter.⁴⁵ En nationell fond för dessa ekonomiska kompensationer föreslås.

Angående den ekonomiska kompensationens juridiska procedur finns ett antal riktlinjer eller snarare föreslagna krav som är diskutabla ur ett juridiskt perspektiv och även ur generell rättssäkerhet. Föreslagna krav som bringar komplikationer av olika slag är att det inte ska vara bundet till ”rules of evidence” och att det inte ska finnas några tidsramar för en klient att söka

⁴³ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home: Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families.* (Sydney, AUS, 1997), s, 245.

⁴⁴ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home: Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families.* (Sydney, AUS, 1997), s, 246.

⁴⁵ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home: Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families.* (Sydney, AUS, 1997), s, 5.

kompensation. Likaväl är de andra kraven såsom största möjliga publicitet och kravet att aboriginer ska vara en del av beslutsfattarna i dessa ärenden. Detta leder till frågan om detta är möjligt att genomföra då en majoritet av ursprungsbefolkningen inte har genomgått en sådan utbildning som krävs för att fatta sådana beslut på grund av sämre möjligheter? Klienterna ska även erhålla representation och juridiska råd utan att krävas på ersättning föreslås det. Detta låter som väldigt optimistiska krav som kan vara otroligt svåra att genomföra. En snabb kalkyl av 100 000 barn som omhändertogs, deras familjer och släktingar, och sedan även deras ättlingar som ska ha rätt att kräva kompensation utan någon tidsaspekt, erhålla juridiska tjänstemän som ska föra deras talan och utan några bevis. Givetvis känner säkerligen gemene man att detta är rätt och riktigt men är det möjligt och ger detta den nationella försoning och erkännande rapporten säger sig eftersöka?

3.3 Sexuella övergrepp och brister i rättsäkerheten

Efter tvångsomhändertagandet av barnen fortsatte en mängd brott och kränkningar mot internationell lag och mänskliga rättighetsbestämmelser. En flicka av tio blev sexuellt utnyttjad enligt rapporten.⁴⁶

Om ett barn inte placerades i en vit fosterfamilj placerades de på statliga institutioner, barnhem och missionshem för aboriginer eller barn med blandat ursprung. Efter en viss tid i fångenskap där barnen fick lära sig läsa, skriva, matematik och hushållsyror skickades barnen iväg för att arbeta. Vissa var så unga som 12 år (14 år var genomsnittlig ålder för att börja arbeta).

Förhållandena i ett stort antal fosterfamiljer och på diverse statliga institutioner var enligt vittnesmål i rapporten fruktansvärda. Bestraffning i form av våld, piskning, offentlig förödmjukelse, sexuella övergrepp var för många av dessa barn en vardag. Även dödsfall efter misshandel av vårdnadshavarna har rapporterats enligt *Bringing them home* rapporten. Några av dessa barnhem är mer frekvent återkommande i rapporten, några av dessa är Kinchela Boys Home och Cootamundra Girls Home. För att tydligt illustrera förhållandena på dessa statliga boenden som hade den uttalade avsikten att skydda barnen följer ett utdrag ur ett av de många vittnesmål som återfinns i rapporten.

⁴⁶ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families. (Sydney, AUS, 1997), s, 142.

“I've seen girls naked, strapped to chairs and whipped. We've all been through the locking up period, locked in dark rooms. I had a problem of fainting when I was growing up and I got belted every time I fainted and this is belted, not just on the hands or nothing. I've seen my sister dragged by the hair into those block rooms and belted because she's trying to protect me. How could this be for my own good? Please tell me.

Confidential evidence 8, New South Wales: woman removed to Cootamundra Girls' Home in the 1940s.”⁴⁷

Bestraffning i form av att bli bältad och piskad på grund av att ett barn svimmar är ofattbart, att som ett litet barn bli inlåst i ett mörkt rum kan ge permanenta skador. Detta är tortyr, ingenting annat. Psykisk och fysisk tortyr skedde alltså på många av de statliga barnhemmen.

Otänkbara kränkningar av dessa barn skedde på en stor del av de olika boendena som traumatiserat hela deras syn på samhället, världen, vad som är rätt och fel, och vita människor. Det framgår av rapporten att de barn som försökte berätta om sexuella övergrepp anklagades för att tala osanning och bestraffades ofta för sina påstådda historier. Barnens försök att få hjälp i sin situation genom att berätta sanningen för en utomstående person med någon form av auktoritet resulterade ofta i motsatt effekt. Ett utvalt vittnesmål från rapporten och ett utdrag ur ett fall från rapporten illustrerar de brott som skedde mot rätts säkerheten i Australien i avseendet ursprungsbefolkningar och den brist av empati och förståelse som präglade hela Australien.

“I led a very lost, confused, sad, empty childhood, as my foster father molested me. I remember once having a bath with my clothes on cause I was too scared to take them off. I was scared of the dark `cause my foster father would often come at night. I was scared to go to the outside toilet as he would often stop me on the way back from the toilet. So I would often wet the bed `cause I didn't want to get out of bed. I was scared to tell anyone `cause I once attempted to tell the local Priest at the Catholic church and he told me to say ten Hail Mary's for telling lies. So I thought this was how `normal' non-Aboriginal families were. I was taken to various doctors who diagnosed me as `uncontrollable' or `lacking in intelligence”.

⁴⁷ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families, (Sydney, AUS, 1997), Vittnesmål i rapporten *Bringing them home*, s, 139.

Confidential submission 788, New South Wales: woman removed at 3 years in 1946; experienced two foster placements and a number of institutional placements.⁴⁸

En annan chockerande berättelse är en ung kvinnas livshistoria. På grund ut av att kvinnan anmälde den man som attackerade henne, förflyttades kvinnan till sluten vård på ett mentalsjukhus. Ett utdrag ur hennes fallbeskrivning från *Bringing them Home* rapporten följer nedan.

“One NSW employer pursued her servant's former employer with rape charges. In 1940 she arranged for a state ward formerly in her charge to sue her (previous) employer for assault. This servant, a Koori girl of only 16 at the time the allegations were made public, had been raped by her previous employer. This was confirmed by two subsequent medical examinations. Nevertheless, the Aborigines Protection Board officials to whom the matter was reported accused the girl of being a "sexual maniac" who had lived with "dozens of men". In 1941 this young woman was committed to Parramatta Mental Hospital where she remained for 21 years until the authorities discharged her as having no reason to remain. No charges were ever laid against her attacker.”⁴⁹

Detta utdrag visar hur svårt det var för aboriginer att få rättvisa, trots två läkarundersökningar som konstaterade våldtäkt blev flickan inlåst på ett mentalsjukhus under följande 21 år. Detta är ett illustrativt exempel på hur rättsäkerheten inte fungerade och hur diskrimineringen av aboriginer fanns bland de högsta instanserna.

Dessa brott som sker inom den offentliga sektorn, och som begås av förtroendevalda och auktoritära individer som besitter makt att besluta över andras liv gör dessa brott grövre än om de hade begåtts av en person utan jurisdiktion. När orättvisor och brott sker av sådana personer som innehaver dessa förutsättningar krävs det personliga egenskaper för att det ska vara möjligt att genomföra ett sådant arbete. Australiens forna tjänstemän och beslutsfattare besitter inga av de önskvärda egenskaper en offentlig person med makt rimligtvis ska ha.

⁴⁸ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families, (Sydney, AUS, 1997), Vittnesmål i rapporten *Bringing them home*, s, 142.

⁴⁹ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families. (Sydney, AUS, 1997), s, 143.

Det samhälle som illustreras i denna text har liknelser med Pol Potts Kampuchea. Olikheterna är givetvis större. Dock kan en liknelse dras mellan att de båda länderna styrdes av en regerings gemensamma mål och syfte och att dessa inte skriker några medel för att uppnå sitt mål. Deras mål och syfte skiljde sig avsevärt, då Pol Pott ville skapa ett kommunistiskt jordbrukarsamhälle och mördade alla intellektuella och högre utbildade människor, medan i Australien ville man avla bort en etnicitet genom tvångsförflyttningar av familjers barn, mord och förföljelse. Även Nazi-Tyskland har liknelser med Australien. Utrota en etnicitet. Skillnaden är tillvägagångssätten. Universal Declaration of Human Rights skapades efter andra världskriget trots det, är mänskliga rättigheter inget nytt påfund utan det har funnits med så långt tillbaka som Magna Charta (år 1215).⁵⁰ Så en avsevärd skillnad mellan Tysklands brott mot mänskligheten och Australiens brott mot mänskligheten är att det inte fanns några internationella dokument gällande mänskliga rättigheter för Tyskland att kränka, Australien däremot var delaktig i skapandet av de universella rättigheterna och sade sig upprätthålla dessa. Brottet blir grövre i detta avseende. En banal jämförelse kan göras vid mord eller överlagt mord, Australiens regering var fullt medvetna om vilka brott de begick och vilken skuld de har gentemot de människor vars liv har blivit förstörda. Majoriteten av Sveriges invånare besitter en hel del kunskap om andra världskriget och om folkmordet i Rwanda och brotten mot mänskligheten i Kambodja, men endast ett fåtal har hört talas om Australiens ”stolen generation” och de försämrade villkoren för en australiensk urinvånare. Detta är häpnadsväckande då Australien är ett land som anses vara ett välutvecklat land som är aktuellt och respekterat på den internationella arenan.

3.4 Omhändertagandets begrepp och lagstiftning

I Bringing them home-rapporten beskrivs olika grunder för ett tvångsomhändertagande, och hur detta kunde berättigas.

Compulsion är en av dessa tre beskrivna metoder, och just compulsion betyder genom våld eller tvång. Inom detta begrepp innefattas ett domstolsbeslut att barnet ska omhändertagas av staten, och rättfärdigar användandet av våld för att genomföra detta. Duress är snarlikt begreppet compulsion men innefattar inte våld. Duress grundar sig istället på den psykologiska aspekten och genom hot och moralisk press tvingas offren att möta förövarnas krav, i detta fall lämna ifrån sig sina barn. Ett exempel som tas med i rapporten beskriver hur en förälder som inte vill lämna ifrån sig sitt ena barn får välja mellan att överlämna det barnet annars omhändertas hennes andra

⁵⁰ <http://www.ne.se/magna-charta> National encyklopedins hemsida.

tre barn. Ett annat exempel är rädslan för att barnen ska flyttas längre bort om föräldrarna kämpar emot.

Undue influence är en term som har drag av begreppet duress men skillnaden de båda emellan är att undue influence innefattar ett förhållande mellan föräldern och den andra parten som är av inflytande, ett möjligt scenario kan vara en markägare som kontrollerar vatten reserverna till den by familjen bor i, detta kan vara ett potentiellt hot för familjen om markägaren väljer att stänga av sitt vatten. Förhållandet de emellan är ett makt förhållande, ena parten i beroende ställning och den andra i en maktposition. Även om inget uttalat hot har skett och markägaren har framfört sitt önskemål men låter familjen själva besluta hur de ska agera kan familjen känna ett potentiellt hot och det definieras som undue influence.⁵¹

För att möjliggöra förflyttningen ur ett lagligt perspektiv användes lagstiftningen om skydd för urinvånare genom lagstiftningen om barns välfärd för att tjänstemännen skulle kunna agera under den ansvariga chefen för aboriginernas skydd (chief protectorn) på detta sätt behövdes ingen domstol bevisa att barnet i fråga var utsatt för missförhållanden.⁵²

Ytterligare en metod för att utrota aboriginerna var att ändra definitionen på ”aborigin”. Rapporten hävdar att över 67 definitioner på aborigin återfanns i över 700 olika lagstiftningar från denna tid.⁵³ Syftet med detta tillvägagångssätt var att individer med en viss procent europeiskt blod kunde nekats tillträde och tillstånd att leva och bo i reservaten för aboriginer, de tvingades helt enkelt att lämna urbefolkningens samhälle helt enligt Australiens policy.⁵⁴ I det ”vita” samhället fick de utstå en massiv diskriminering och vägrades de flesta möjligheterna till arbete och hade inget annat val än att bosätta sig i slumområden i utkanterna på städer. De psykologiska aspekterna beaktas inte närmare i detta arbete men det faktum att dessa människor på grund av sitt ursprung och regeringens målsättning att utrota aboriginerna, inte var välkomna eller hörde hemma någonstans, utan någon identitet och familj kan vara något av de grymmaste tillvägagångssätten att utesluta människor. Allt detta grundade sig i att regeringen ville ha kontroll över (för att använda den tidens ordval) över aboriginernas reproduktion.⁵⁵

⁵¹ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families. (Sydney, AUS, 1997), s, 8.

⁵² Ibid, s, 25.

⁵³ Ibid, s, 25.

⁵⁴ Ibid, s, 25.

⁵⁵ Ibid, s, 25.

Detta tillvägagångsätt har liknelser med de ”sociala formationer” som Michael Omi och Howard Winant beskriver, det vill säga att rasism blir ett politiskt projekt baserat på etnicitet för att skapa en överlägsen målgrupp.⁵⁶

Omhändertagandet av barn drabbade inte enbart barnen utan även föräldrar, syskon, släktingar och samhällen men även för barnen var det inte enbart en separation från sina föräldrar utan en mängd separationer. Först sker en ofta traumatisk separation från föräldrarna, därefter syskonen, slakten, samhället, kulturen, språket, hela identiteten omhändertogs.

Rapporten lyfter fram att inte enbart barn som omhändertogs utan skäl omfattas av rapportens undersökning utan även de barn som omhändertogs i barnets bästa intresse på grund av försummelse eller någon form av missförhållanden. Detta på grund av att även dessa barn omhändertogs ofta genom ”compulsion” och att de påstådda missförhållandena inte undersöktes utan skedde i skuggan av den verkställande chefs beskyddares jurisdiktion. Vittnesmål från (idag vuxna) tvångsomhändertagna barn vittnar om att det inte fanns några missförhållanden i deras uppväxt förrän den dag då de blev omhändertagna.⁵⁷

Den forna praxisen upphävdes av Aboriginal Affairs Act 1962, trots detta fortsatte tvångsomhändertagandet i stor utsträckning. Förflyttningen av barnen ändrades till att i första hand förflyttas till andra ursprungsfamiljer istället för statliga barnhem och liknande. Inte förrän 1972 upphävdes lagstiftningen om separation av ursprungsbefolkningens barn till följd av etablerandet av Department of Community Welfare.⁵⁸

3.5 Parlamentarisk ursäkt och förbättringar

Vissa framsteg har skett men i paritet till vilka brott och kränkningar som skett är dessa framsteg förnärmande. Dock är det intressant att besvara frågan om några vägskalet kan skönjas i Australisk inrikespolitik? Och även när i tiden finns det en rimlig förväntan om att dylika handlingar ska ha upphört?

⁵⁶ Fredrickson, George M., *Racism: a short history*, Princeton University Press, Princeton, N.J., 2002, s, 75.

⁵⁷ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families. (Sydney, AUS, 1997), s, 10.

⁵⁸ Human Rights and Equal Opportunity Commission, *Bringing them home*. Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their families. (Sydney, AUS, 1997), s, 110.

Exempel på en viktig händelse var år 1992 då det fastslogs av Högsta domstolen att ursprungsbefolkningar kan göra anspråk på äganderätten till mark som är i en statlig ägo.⁵⁹ Detta var ett omvälvande beslut då detta beslut förändrade den tidigare rättsliga uppfattningen om terra nullius, det vill säga att Australien var en obebodd kontinent innan européerna anlände. Nästa händelse värt att nämna skedde år 1999 då den första parlamentariska deklARATIONEN som uttryckte ånger för gamla oförätter gentemot aboriginerna offentliggjordes. Dock fick inte ursprungsbefolkningen någon officiell ursäkt från regeringen förrän år 2008 då Australiens nya premiärminister Kevin Rudd tillträdde.⁶⁰ Efter hans tillträde på ministerposten uttalade Australien sitt stöd för UNDRIP (2009), och premiärministern höll en offentlig ursäkt för den smärta och lidande man åsamkat aboriginerna då deras barn tvångsomhändertogs under våld, tvång, maktmissbruk, och de andra fruktansvärda former som användes. Detta är ett framsteg i jämförelse med den förra premiärministern John Howard, som konsekvent vägrade uttala en offentlig ursäkt och förnekade att det någonsin skett en omoralisk och kriminell förflyttning av barn, istället hänvisade Howard att omhändertagandet av barnen var rättfärdigat på goda grunder och att dessa barn räddades från moraliskt fördärv och att de behandlades enligt den tidens standard och riktlinjer.⁶¹

Nedan kommer ett utdrag ur premiärminister Kevin Rudds offentliga ursäkt:

“Today we honor the Indigenous peoples of this land, the oldest continuing cultures in human history.

We reflect on their past mistreatment.

We reflect in particular on the mistreatment of those who were Stolen Generations – this blemished chapter in our nation’s history.

The time has now come for the nation to turn a new page in Australia’s history by righting the wrongs of the past and so moving forward with confidence to the future.

We apologize for the laws and policies of successive Parliaments and governments that have inflicted profound grief, suffering and loss on these our fellow Australians.

⁵⁹ <http://www.gp.se/nyheter/varlden/1.194613-aboriginer-kraver-ursakt> Artikel skriven Helena Davidsson och senast uppdaterad 22 september 2009. Artikeln behandlar Bruce Trevorrow-fallet, en aborigin som tvångsomhändertogs 1957 och var ett av de första fallen som vann i rätten varav författaren har angivit Utrikespolitiska institutet som sin källa.

⁶⁰ Haebich, Anna, *Forgetting indigenous histories: Cases from the history of Australia’s stolen generations*, Curtin University, Artikel publicerad i *Journal of Social History*; Summer 2011, Vol. 44 Issue 4, p1033-1046, 14p, s, 1033.

⁶¹ Haebich, Anna, *Forgetting indigenous histories: Cases from the history of Australia’s stolen generations*, Curtin University, Artikel publicerad i *Journal of Social History*; Summer 2011, Vol. 44 Issue 4, p1033-1046, 14p, s, 1034.

We apologize especially for the removal of Aboriginal and Torres Strait Islander children from their families, their communities and their country.
For the pain, suffering and hurt of these Stolen Generations, their descendants and for their families left behind, we say sorry.
To the mothers and the fathers, the brothers and the sisters, for the breaking up of families and communities, we say sorry.
And for the indignity and degradation thus inflicted on a proud people and a proud culture, we say sorry.”⁶²

Premiärminister Kevin Rudd ber även den del av Australiens population som inte blev drabbad av parlamentets beslut att försöka sätta sig in i hur det hade påverkat dem om detta drabbat dem och deras barn och familjer. Rudd nämner även den etniska aspekten och framhäver att barnen omhändertogs på etniska grunder enligt lagen, och att parlamentet var ansvariga för de lagar de skapat.⁶³

En aspekt att begrunda är hur djupt förankrat åtskillnaden av människor är i Australiens samhällsbyggnation. Nationens historia är präglad av diskriminering och kategorisering av människor, detta har alltså följt med i politiken då föregående regering konsekvent förnekade handlingarna och istället rättfärdigade brotten.

Detta är en av faktorerna att dessa kränkningar har kunnat ske fram till 1970-talet. År 2008 var alltså första gången Australiens parlament ber om ursäkt för deras företrädares politik, lagar och brott mot de mänskliga rättigheterna. Ej att förglömma är att UDHR deklarerades 1948 och ratificerades av Australien 1948 och detta är en rimlig tidpunkt att dylika handlingar förväntas ha upphört.

Premiärminister Keating höll dock en offentlig ursäkt i slutet av år 1992, detta hade dock ingen betydelse för en parlamentarisk ursäkt och erkännande då John Howard tillträdde och förnekade handlingarna. Trots detta så lyckades Keating skapa Human Rights and Equal Opportunity

⁶² <http://www.news.com.au/top-stories/apology-to-the-stolen-generations/story-e6frfkp9-111115539655> Artikel som publicerar Kevin Rudds tal.

⁶³ <http://www.heraldsun.com.au/news/full-text-of-kevin-rudds-speech/story-e6frf7jo-111115541155> Artikel i Herald Sun, som behandlar Kevin Rudds tal.

Commission, som genomfört den omfattande undersökningen som ligger till grund för *Bringing them home* rapporten.⁶⁴

Trots denna skepsis är Australiens lagstiftning idag förbättrad mot tidigare lagar och praxis, exempelvis görs ansträngningar för att nå ett mer jämställt samhälle genom en årlig rapport som lämnas in till det federala parlamentet. Denna rapport ska utgå från ett MR perspektiv.⁶⁵ Mycket arbete återstår för att skapa ett jämlikt samhälle och för att nå försoning i avseende aboriginernas livsöde som har drabbat generationer.

En av de investeringar (\$4.6 billioner) regeringen har gjort för att lyckas med detta är ett statligt projekt som heter *Closing the Gap*.⁶⁶ Projektet har olika områden för förbättring, dessa områden är baserade på att förbättra skolgång, hälsa, säkrare samhällen, förbättrade ekonomiska villkor, och bostadsförbättringar.

4 Slutsats

Att ett stort antal mänskliga rättigheter har blivit kränkta är uppenbart. Genom detta arbete framgår det vilka brott och kränkningar som faktiskt skett i avseende internationella människorätts bestämmelser. Otaliga kränkningar har skett mot de olika internationella överenskommelserna. Kränkningar av olika typer genomsyrar detta arbete, men de kränkningar som är av stor vikt är kränkningarna mot barnkonventionens bestämmelser och ett (retroaktivt) folkmord. För att utveckla detta, har begrepp som folkmord definierats tydligare utifrån olika författare.

Orsakerna till varför detta skedde och hur det var möjligt att det kunde ske under så lång tid har illustrerats genom ett postkolonialt och historiskt perspektiv, den vita hegemonin och de västerländska kvinnornas delaktighet och även diskursen kring rasbiologi har en relativt stor del av detta arbete.

En överblick av Australiens historia och det dåvarande klimatet gentemot olika etniska grupper har beskrivits utifrån litteraturen för att öka förståelsen för det dåvarande samhället, tillsammans med olika teorier för etniska konflikter som ska binda samman resonemanget ytterligare.

⁶⁴ Barta, Tony *Sorry, and not sorry, in Australia: how the apology to the stolen generations buried a history of genocide*, *Journal of Genocide Research*, 2008, 10:2, 201-214, s, 203.

⁶⁵ www.hreoc.gov.au/social_justice/nt_report/index.html Australian Human Rights Commission hemsida.

⁶⁶ <http://www.fahcsia.gov.au/sa/indigenous/progserv/ctg/Pages/targets.aspx> Australian Government, The Department of Families, Housing, Community Services and Indigenous Affairs hemsida där projektet beskrivs.

Sammanfattningsvis är svaret på hur detta kunde ske fram till 1970-talet den australienska regeringens oförmåga eller deras ovilja att implementera internationella bestämmelser och att införa fundamentala mänskliga rättigheter i deras samhälle. Australiens regering har fram till slutet på 2000-talet förnekat och rättfärdigat deras handlingar istället för att implementera grundläggande mänskliga rättigheter. Svaret är en smältdeg av konservativa politiker, oförmåga, okunskap, vit hegemoni, och total brist på internationell rätt och förståelse av universella rättigheter samtidigt som resten av världen var upptagen med att avvärja ett tredje världskrig. Australiens regering har fram till år 2008 misslyckats kapitalt. I respect, fulfill and protect avseende har de misslyckats med den enklaste av uppgifter och det är respect, att låta bli.

Magdalena Bexell gör den viktiga distinktionen mellan public action och private action. Statens ansvar i avseende internationell lag är beroende av denna distinktion, som tydliggör att staten inte kan hållas ansvarig under internationell lag för handlingar som sker i den privata sfären, utan enbart i den offentliga sfären. Det är utav denna anledning dessa handlingar och brott är häpnadsväckande och fruktansvärda just för att de utfördes av staten och statens tjänstemän.⁶⁷ Ett enkelt svar på hur detta kunde ske efter år 1948 finns inte att ge, utan en mängd olika faktorer som är beskrivna i detta arbete är tillsammans svaret på denna fråga. Faktorer för hur detta kunde pågå under en stor del av 1900-talet är en del av den internationella problematiken att mänskliga rättigheter inte enbart ska ratificeras utan också bli en del av landets nationella lagstiftning, även att rättigheter ska bli en av de grundstenar som samhället vilar på. Australiens samhälle är utifrån historiebeteckningen inte byggt på likabehandlingsprinciper, tolerans och acceptans utan på åtskillnad och diskriminering. Detta historiska arv har betydelse för den utveckling som skett och är en av orsakerna till den fortsatta diskrimineringen utifrån Australiens samhällsnormer.

Rasbiologin var en av de grundläggande orsakerna till statens handlingar, den vita hegemonin och makten användes godtyckligt för att inneha och kvarhålla kontroll över naturtillgångar, ursprungsbefolkningen och deras mark. Omhändertagandet av barnen utnyttjades med hänvisning till de verkliga motiv som finns för att tvångsflytta barn, som inte bevisades eller existerade i majoriteten av fallen. Motiv för ett omhändertagande eller förflyttning av ett barn framgår i barnkonventionens artikel 9. Där är det tydligt uttryckt att det är efter en rättslig

⁶⁷ Bexell, Magdalena, *Exploring responsibility: public and private in human rights protection*, Department of Political Science, Lund University, 2005, Lund, 2005, s. 84.

prövning och i enlighet med lagen och genom lämpliga metoder ska ett åtskiljande genomföras som sista utväg och i enlighet med att det är för barnets bästa.⁶⁸

För att rättfärdiga tvångsomhändertagandet i Australien användes en typ av retorik som anspelade på barnets bästa, möjlighet för barnen att få utbildning och i framtiden ett arbete. Moral var ett återkommande ord för att rättfärdiga omhändertagandet av ett barn. I aboriginernas samhällen ansågs moralen vara låg eller obefintlig, detta var en av de saker barn skulle lära sig genom att förflyttas till diverse olika missionshem och barnhem.

Förbättringar har skett och i detta arbete har premiärministern Kevin Rudds offentliga ursäkt då aboriginerna fick sitt erkännande belysts som ett vägskaal i Australiens inrikespolitik. För att svara på frågan om det finns en historiskt betingad slentrian kring behandlingen av ursprungsfolk har liknade modeller och tillvägagångssätt exemplifierats och förtydligats med Amerika som ett exempel i avseende deras behandling av ursprungsbefolkningar, där indianernas barn tvingades till internatskolor från reservaten och deras familjer.

Det unika med Australien är att detta har fortsatt ske lång tid efter deklarationen om universella mänskliga rättigheter 1948 och folkmordskonventionen. Efter slutet av andra världskriget och skapandet av UDHR (1948) och folkmordskonventionen är det rimligt att förvänta sig att dessa handlingar och den dåvarande politiken borde upphört. Varför det inte upphörde har förklarats i detta arbete genom olika teorier kring den konservativa inrikespolitiken som har varit aktiv under största delen av 1900-talet och bristande implementering av rättigheter på nationell nivå.

Australiens oförmåga att implementera internationell människorätts bestämmelser kan bero på olika anledningar, en fortsatt underliggande diskriminering mot aboriginerna, brister i den nationella politiken eller brister mellan beslutsfattarna och de som ska sätta beslut i rullning. Någonstans mellan beslutsfattande och genomförandet av dessa beslut sker ingenting. International lag ger urinvånare ett verktyg att erkänna deras rättigheter. Utan internationell lag i avseende mänskliga rättigheter blir dessa begränsade till Australiens egen rättsliga infrastruktur, och erkänns bara i den mån de inte inkräktar på statens makt och suveränitet.⁶⁹

⁶⁸ Brownlie, Ian. & Goodwin-Gill, Guy S. (red.), *Brownlie's documents on human rights*, 6th ed, Oxford University Press, Oxford, 2010, s, 461.

⁶⁹ Sylvia Arzey, Luke McNamara, *Invoking International Human Rights Law in a "Rights-Free Zone": Indigenous Justice Campaigns in Australia*. Human Rights Quarterly, Volume 33, Number 3, August 2011, pp. 733-766, Published by The Johns Hopkins University Press, DOI: 10.1353/hrq.2011.0036, s, 744.

I fallet Australien riktades omvärldens ögon på den internationella osäkerhet som rådde med kalla krigets intågande. Rädslan för ett krig mellan stormakter som forna Sovjetunionen och USA var givetvis av större internationellt intresse än omhändertagandet av barn i Australien som utåt sett blev omhändertagna på juridiska, moraliska och korrekta grunder.

4.1 Diskussion

Definitionen på folkmord utifrån folkmordskonventionen är intressant som ett nutidsexempel i avseende Australiens stulna generationer. Australien kan inte dömas retroaktivt för folkmord på juridiska grunder för händelser innan 1948 då folkmord inte var myntat som ett begrepp eller lagstadgat. Men de facto fortsatte tvångsomhändertagandet av barnen och splittrandet av familjerna ända fram till 1970-talet. Intressant är om man rent hypotetiskt tänker sig en internationell domstol i Australien för att ursprungsbefolkningen ska få den upprättelse och erkännande de eftersträvar. En liknelse dras till forna Kampuchea, där i skrivande stund ingen av de åtalade har blivit dömd för folkmord, däremot för brott mot mänskligheten. Australiens brott mot mänskligheten skedde inte så mycket tidigare än röda khmerernas brott, likaväl faller de båda under folkmordskonventionens definition om än på olika tillvägagångssätt. Att det är en stor skillnad mellan de båda är uppenbart, Australien avslutade tvångsomhändertagandet av barn år 1970 och Pol Pott kom till makten under 1970-talet är det intressant att beakta omvärldens reaktioner på de båda ländernas kränkningar mot de mänskliga rättigheterna. Omvärldens apati är häpnadsväckande, en betydande faktor kan vara kalla kriget och världens ovilja att lägga sig i andra länders nationella bekymmer. Kan svaret vara så enkelt att som situationen såg ut i världen under denna tid var inte omhändertagande av aboriginers barn på den australienska kontinenten högst på agendan?

Den rådande diskursen i ämnet är koncentrerad kring förlåtelse och försoning på olika sätt. Ett exempel är att det ska införas en nationell Sorry-Day för de forna oförettelserna mot aboriginerna. En minnesdag kan givetvis ha ett nationellt erkännande som syfte. En av svårigheterna med försoning och erkännande är det fortsatta fientliga samhällsklimatet i Australien, på grund av klyftorna mellan ursprungsbefolkningen och den övriga befolkningen. Eftersom Australiens stulna generationer har blivit förnekade det erkännande de eftersträvar av den förra regeringen fram tills ganska nyligen är just erkännande av största vikt för att nå försoning. De försämrade möjligheterna och förutsättningarna ur ett socialt och ekonomiskt

perspektiv kan anses vara grundat i att regeringen tvingade aboriginerna in i ett välfärdssystem. Sedan togs deras möjligheter att vara självförsörjande bort. Ordet välfärd definierar inte välfärd i detta sammanhang utan snarare ett beroende som grundar sig i kontroll. Genom att regeringen tvingade ursprungsbefolkningen in i ett statligt beroende har detta resulterat i missförhållanden och fortsatta försämrade möjligheter. Denna problematik kan uppmärkas i andra länder, avseende deras ursprungsbefolkningar, exempelvis Kanada.

”Closing the Gap” är försöket att uppnå mer jämställdhet och förbättra livsförhållandena för ursprungsbefolkningen. Målen som fastställts i Closing the Gap projektet har en obehaglig likhet med den forna assimileringpolitiken gällande utbildning och vad som är bra levnadsförhållanden, fortfarande finns en känsla av vit hegemoni närvarande och en vilja att inte investera i utbildning i ursprungsbefolkningarnas språk och kultur som Bringing them home rapporten rekommenderar. Automatiskt upplevs det att det finns en ovilja att acceptera en annan kultur, eller att förespråka sin egen normativa samhällskonstruktion. Denna reform är inte obligatorisk så projektet har givetvis inte likheter med Australia White Policy.

För att upprätthålla och tillgodose sin befolkning med rättigheter och skyldigheter är implementeringen av dessa av största vikt. Där har Australien en lång väg att gå.

5 Referenser

Bexell, Magdalena, Exploring responsibility: public and private in human rights protection, Department of Political Science, Lund University, Diss. Lund : Lunds universitet, 2005, Lund, 2005.

Brownlie, Ian. & Goodwin-Gill, Guy S. (red.), Brownlie's documents on human rights, 6th ed, Oxford University Press, Oxford, 2010.

Caine, Barbara & Sluga, Glenda, Europas historia 1780-1920: ett genusperspektiv, Natur och kultur, Stockholm, 2003.

Cassese, Antonio, International criminal law, 2. ed, Oxford University Press, Oxford, 2008.

Fredrickson, George M, Racism: a short history, Princeton University Press, Princeton, N.J, 2002.

Lee, Yueh-Ting, McCauley, Clark, Moghaddam, Fathali & Worchel, Stephen (red.), The psychology of ethnic and cultural conflict, Praeger, Westport, Conn, 2004.

Omi, Michael, Winant, Howard, Racial formation in the United States from the 1960s to the 1990s, andra upplagan, New York, Routledge, 1994.

Shaw, Martin, What is genocide? Polity, Cambridge, 2007.

Artiklar

Barta, Tony (2008): Sorry, and not sorry, in Australia: how the apology to the stolen generations buried a history of genocide, Journal of Genocide Research, 10:2, 201-214

Haebich, Anna, Forgetting indigenous histories: Cases from the history of Australia's stolen generations, Curtin University, Artikel publicerad i Journal of Social History; Summer 2011, Vol. 44 Issue 4, p1033-1046, 14p.

Human Rights and Equal Opportunity Commission, Bringing them home: Report of the National Inquiry into the separation of Aboriginal and Torres Strait Islander Children from their

families. (Sydney, AUS, 1997).

Jacobs D. Margaret, Maternal Colonialism: White Women and Indigenous Child Removal in the American West and Australia 1880-1940, Vol 36, NO.4. Publicerad av Western Historical Quarterly, Utah State University, 2005.

Nettheim, Garth, 'Human Rights and Indigenous Reconciliation in Australia', 10 The Flinders Journal of Law Reform, vol.10, pp, 2007.

Sylvia Arzey, Luke McNamara, Invoking International Human Rights Law in a "Rights-Free Zone": Indigenous Justice Campaigns in Australia, Human Rights Quarterly, Volume 33, Number 3, August 2011, pp. 733-766. Published by the Johns Hopkins University Press, DOI: 10.1353/hrq.2011.0036.

Konventioner

Convention on the Rights of the Child, 20 november 1989, 1577 U.N.T.S. 3. No 27531, United Nations, Treaty Series, vol. 1577, p. 3.

Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide
Paris, 9 December 1948, No 1021, United Nations, Treaty Series, vol. 78, p. 277.

International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination
New York, 7 March 1966, I-9464, No 9464, United Nations, Treaty Series, vol. 660, p. 195.

United Nations Declaration of the Rights of Indigenous Peoples (A/RES/66/142).

Internet källor

<http://www.fahcsia.gov.au/sa/indigenous/progserv/ctg/Pages/targets.aspx>

www.hreoc.gov.au/social_justice/nt_report/index.html

<http://www.ohchr.org/en/udhr/pages/introduction.aspx>

<http://www.gp.se/nyheter/varlden/1.194613-aboriginer-kraver-ursakt>

<http://www.news.com.au/top-stories/apology-to-the-stolen-generations/story-e6frfkp9-1111115539655>

<http://www.ne.se/magna-charta>

<http://adb.anu.edu.au/biography/evatt-herbert-vere-bert-10131>

http://www.hreoc.gov.au/human_rights/UDHR/Australia_UDHR.html

<http://udweb01.episerverhosting.com/SelectImageX/59254/Australiensurinvanare.pdf>

<http://www.heraldsun.com.au/news/full-text-of-kevin-rudds-speech/story-e6frf7jo-1111115541155>

http://treaties.un.org/Pages/ShowMTDSGDetails.aspx?src=UNTSO&tabid=2&mtdsg_no=IV-1&chapter=4&lang=en#Participants

<http://www.immi.gov.au/media/fact-sheets/08abolition.htm>

http://www.youtube.com/watch?v=VcslF8yQ1Tg&feature=watch_response_rev

<http://epress.lib.uts.edu.au/journals/index.php/mcs/article/view/1045/1300>

<http://plato.stanford.edu/archives/spr2012/entries/original-position/>